

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.1.18.2016.RS

Warszawa, 23 sierpnia 2016 r.

**Pani
Agata Kujawa
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Rzęśniku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach od 16 – 18 sierpnia 2016 roku kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzęśniku.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie stanu zatrudnienia i kwalifikacji kadry zatrudnionej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i jakości świadczonej pracy socjalnej oraz wykorzystania kontraktu socjalnego jako narzędzia aktywizującego świadczeniobiorców ze szczególnym uwzględnieniem środowisk objętych wyłącznie tą formą pomocy.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 18.08.2016 r., przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Na dzień kontroli w Ośrodku pracownicy socjalni zatrudnieni byli (w przeliczeniu na etaty) w liczbie 3 etatów. Podczas kontroli ustalono, że teren Gminy Rzęśnik zamieszkuje 7 055 mieszkańców. Na jeden etat pracownika socjalnego przypada 2351 mieszkańców Gminy i średnio 69 środowisk objętych pomocą.

W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk.

W czasie kontroli stwierdzono, że osoba kierująca Ośrodkiem w dniu kontroli spełnia wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej. Kierownik posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej, wykształcenie wyższe oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Również skontrolowani pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W okresie podlegającym kontroli Gmina Rzęśnik nie posiadała aktualnie obowiązującej Uchwały przyjmującej Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ustalono, iż Uchwałą Nr IX/50/2007 Rady Gminy Rzęśnik z dnia 14 sierpnia 2007 r. przyjęto *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rzęśnik na lata 2007-2013*. W okresie od stycznia 2015 r. do sierpnia 2016 r. Ośrodek realizował zadania, które miały związek z aktualnie nieobowiązującą już Strategią i stanowiły pracę socjalną realizowaną przez Ośrodek na rzecz środowiska lokalnego. Ustalono, iż GOPS podejmuje wielokierunkowe i skierowane do różnych grup klientów działania. Ośrodek ściśle współpracuje przy ich realizacji z innymi podmiotami działającymi na terenie Gminy.

Praca socjalna jest działalnością zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W zakresie dokumentowania pracy socjalnej zauważyć należy, iż była ona w zdecydowanej większości akt odnotowywana w sposób właściwy. Wybrana próba pokazała, iż pracownicy socjalni opisywali działania noszące znamiona pracy socjalnej. Ponadto z przedstawionych dokumentów dotyczących środowisk objętych pomocą wyłącznie w formie pracy socjalnej wynika, iż w analizowanych przypadkach praca socjalna była realizowana adekwatnie do sytuacji rodziny i prawidłowo dokumentowana.

Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z osobami korzystającymi z pomocy.

Zarówno ze sprawozdania rocznego MPiPS za 2015 r., jak również ze sprawozdania półrocznego za okres I – VI 2016 r. wynika, iż GOPS w Rzęśniku nie wykazał żadnych kontraktów socjalnych. Kontrakt socjalny jest bardzo ważnym i przydatnym instrumentem pracy socjalnej. Służy on motywowaniu klientów korzystających z pomocy społecznej do podjęcia wskazanych działań, a docelowo zwiększania samodzielności beneficjentów. Prawidłowo opracowany kontrakt socjalny powinien wskazywać osobie lub rodzinie kierunek działań umożliwiających wyjście z trudnej sytuacji, mobilizować do własnej aktywności, jak również określać sposób wsparcia działań beneficjenta przez pracownika socjalnego.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ośrodek na dzień kontroli nie spełniał ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk na 1 pracownika socjalnego i nie mniej niż 3 pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy.
2. Statut jednostki oraz Regulamin Organizacyjny GOPS nie został zaktualizowany, tak by zawierał aktualnie obowiązujące przepisy prawa i wszystkie realizowane przez Ośrodek zadań (brak m. in. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci).
3. W myśl § 10 Statutu GOPS *obsługę finansowo-księgową Ośrodka prowadzi Referat Budżetu i Finansów Urzędu Gminy Rzęśnik*, co jest niezgodne z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013r. poz. 885, z późn. zm.), ponieważ w jednostkach sektora publicznego musi być zatrudniony główny księgowy.
4. Gmina Rzęśnik aktualnie nie posiada opracowanej i realizowanej gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, co narusza art. 17 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
5. Pracownicy socjalni nie korzystali z kontraktu socjalnego jako narzędzia aktywizującego klientów do dokonywania działań mających na celu przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Rzęśnik oraz Kierownik kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik o **realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Zapewnić prawidłową organizację pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
2. Zapewnić działania w celu zaktualizowania Statutu oraz Regulaminu Organizacyjnego tak, by były one zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz odzwierciedlały faktycznie realizowane przez Ośrodek zadania.
3. Zapewnić realizację art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych poprzez zatrudnienie w Ośrodku osoby na stanowisku głównego księgowego do realizacji zadań określonych w ustawie.
4. Zapewnić przyjęcie uchwały wprowadzającej gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych, z uwzględnieniem treści, o których mowa w art. 16 b ust. 2 ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
5. Zapewnić wykorzystanie przez Ośrodek wszystkich dostępnych narzędzi realizacji pracy socjalnej, także kontraktu socjalnego.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Marcin Wodziński

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej